

Minister van Economische Zaken en Klimaat
De heer R.A.A. Jetten
Postbus 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

Datum
17 maart 2023
Kenmerk
TIS/U202300207
Telefoon
06 - 28522769
Bijlage(n)
-

Onderwerp

Internetconsultatie Wijziging Regeling afsluitbeleid kleinverbruikers
elektriciteit gas en Warmtereg

Geachte heer Jetten,

Met deze brief reageren wij, VNG en Divosa, op de internetconsultatie over de structurele wijziging van de Regeling afsluitbeleid voor kleinverbruikers van elektriciteit en gas, evenals de Warmteregeling (hierna te noemen: “Regeling afsluitbeleid” en “Warmteregeling”).

In oktober 2022 heeft het kabinet met een tijdelijke wijziging het afsluitbeleid aangescherpt om kleinverbruikers van energie tijdens de winterperiode beter te beschermen tegen afsluiting bij betalingsproblemen. Wij hebben destijds een uitgebreide reactie gegeven op de tijdelijke wijziging en zijn verheugd om terug te lezen dat veel daarvan in de nu voorliggende structurele wijziging is opgenomen, zoals de uiterste inspanningsverplichting, de redelijke en passende betalingsregeling, alsmede de vroegsignalering. In de onderhavige reactie zullen we hier tevens weer op ingaan.

Wij vinden het een positieve ontwikkeling dat de effectieve elementen uit het aangescherpte beleid ook na 1 april 2023 worden voortgezet. Het is immers van groot belang dat kleinverbruikers van energie het hele jaar door structureel beter worden beschermd tegen afsluiting bij betalingsproblemen. VNG en Divosa steunen dan ook de inzet om van de tijdelijke wijziging te bestendigen een structurele wijziging van het afsluitbeleid.

Daarnaast is het van belang dat de mogelijkheid tot het afgeven van meer (vroeg)signalen wettelijk wordt vastgelegd. Daarmee krijgen gemeenten de mogelijkheid om signalen te kunnen matchen en prioriteren, zodat een passend hulpaanbod kan worden gedaan en de regierol die gemeenten op het gebied van schuldhulpverlening vervullen wordt versterkt. Tevens borgt deze wettelijke verankering dat energieleveranciers uniform signalen afgeven.

Tot slot ontbreekt er ons inziens nog een onderdeel in de toelichting, te weten de kosten voor heraanluiting. Wij zouden dit onderdeel graag nog toegevoegd willen zien. Indien ondanks de inspanning van de partijen er toch nog overgegaan wordt tot afsluiting dan is het zaak dat ook hier een uniform proces op wordt gevolgd. Zoals ook in onze eerdere reactie genoemd constateren wij in praktijk grote verschillen in het heraanluitbeleid inzake heraanluitingskosten en het wel of niet hanteren van borgsommen door energieleveranciers. Dit zorgt ervoor dat inwoners met betalingsproblemen de kosten voor de heraanluiting niet kunnen betalen en derhalve tussen wal en schip belanden.

Hiernavolgend zullen wij artikelsgewijs op het voorstel reageren en suggesties doen om de regeling succesvol uit te kunnen voeren.

Artikel 4 lid 2 (artikel 5 lid 4 Warmteregeling): de inzet van energieleveranciers is te vrijblijvend en dient scherper te worden geformuleerd.

VNG en Divosa hebben in voorgaande consultaties al eerder benoemd dat het belangrijk is om expliciet te maken wat er wordt verstaan onder de “uiterste inspanningsverplichting” van de energieleveranciers. Echter is er nog ook in het voorliggende ontwerp teveel ruimte voor een vrijblijvende interpretatie van deze term. Daarom doen wij nogmaals de oproep om dit explicieter te maken. Dit is noodzakelijk om verschillen in interpretatie en uitvoering te voorkomen. De minimale inspanning wordt namelijk wél expliciet gemaakt door te benoemen dat dit het versturen van drie brieven behelst. Door explicieter te maken wat verstaan wordt onder uiterste inspanning, wordt er een helder kader gecreëerd waardoor er uniformiteit ontstaat in de dienstverlening van energieleveranciers op het gebied van sociaal incasseren. Zodoende wordt voorkomen dat inwoners benadeeld worden door verschillen in dienstverlening betreffende incasso van de energiemaatschappijen. Op dit moment zien we nog teveel verschil in hoe energieleveranciers sociaal incasseren. Het zou kunnen helpen om de diverse communicatiekanalen nader uit te werken. Suggesties hiervoor zijn bijvoorbeeld sms, whatsapp, e-mail, of beter nog telefoon of een huisbezoek.

Geconstateerd wordt dat in de toelichting nader is uitgewerkt wat onder de uiterste inspanningsverplichting valt. Het heeft echter de voorkeur dat dit in het artikel nader wordt uitgewerkt. Het is immers van groot belang dat voor alle betrokken partijen duidelijk is wat ermee wordt bedoeld en dat er conform gehandeld wordt in het belang van de inwoner. Om die reden zien wij het graag expliciet terug komen in het artikel zelf.

De vrijblijvendheid om diverse communicatiekanalen te gebruiken wordt in het artikel gevoed door herhaaldelijk de term “zo nodig” te gebruiken. “Zo nodig” kan geïnterpreteerd worden als een keuze om wel of niet diverse communicatiekanalen herhaaldelijk in te zetten. Dit moet echter geen vrije keuze zijn, maar moet standaard ingebed worden in de uiterste inspanningsverplichting die energieleveranciers zullen moeten hanteren. We stellen voor om de term “zo nodig” te schrappen in het artikel.

Artikel 4aa (artikel 5 lid 5 Warmteregeling): concretisering van redelijke en passende betalingsregeling.

In dit artikel is het aanbieden van een redelijke en passende betalingsregeling opgenomen. Ook ten aanzien van dit onderdeel hebben VNG en Divosa in voorgaande consultaties al eerder benoemd dat het belangrijk is om expliciet uit te werken wat wordt verstaan onder een “redelijke en passende betalingsregeling.” Het is voor een inwoner cruciaal dat er een betalingsregeling wordt

overeengekomen die ook daadwerkelijk nagekomen kan worden. Het is derhalve van groot belang dat er geen verkeerde interpretatie kan voorkomen van wat een redelijke en passende betalingsregeling inhoudt.

Geconstateerd wordt dat de redelijke en passende betalingsregeling nader is uitgewerkt in de toelichting. Wij zijn verheugd dat hetgeen wij hieromtrent eerder hebben aangedragen daarin nader is uitgewerkt. Het heeft echter onze voorkeur om de uitwerking hiervan expliciet in het artikel zelf op te nemen.

We vragen derhalve om in het artikel concreet te maken welke richtlijnen vergunninghouders behoren te volgen om een betalingsregeling passend te maken. Een suggestie hierbij is om aan te sluiten bij een meer objectieve norm zoals bijvoorbeeld de beslagvrije voet of het Vrij te laten bedrag. Overigens zijn deze objectieve normen complex, omdat de passende betalingsregeling vanuit de vergunninghouder ook in verhouding moet staan met andere betalingsverplichtingen. Hetgeen onderschrijft dat de samenwerking met en doorverwijzing naar schuldhulpverlening als uitgebreidere verplichting voor aanbieders, een essentieel onderdeel zou moeten zijn van deze wijziging afsluitbeleid.

Artikel 4a (artikel 5a Warmteregeling): versturen van meerdere signalen.

VNG en Divosa zijn zeer verheugd dat het gelukt is om structureel mogelijk te maken meerdere signalen van betalingsachterstanden te versturen, omdat dit ervoor zorgt dat signalen beter op urgentie kunnen worden beoordeeld.

Sub a. deze lijkt overbodig, nu in de aanhef van het artikel ook al wordt gesproken over “indien de kleinverbruiker heeft ingestemd”. Als dit toch blijft staan, zou hier nog toegevoegd moeten worden; “indien er één schriftelijke betalingsherinnering is verstuurd. Dat zou het artikel concreter maken en ook duidelijk maken dat er niet eerst drie schriftelijke betalingsherinneringen verstuurd moeten worden, zoals vermeld in artikel 3 lid 1 van de Regeling afsluitbeleid. Dit vroegsignaal is daar immers een afwijking op.

Sub b. In het Landelijk convenant is afgesproken dat energieleveranciers na 30 dagen betaalachterstand, een signaal versturen naar gemeenten. Door de wijziging wordt nu opgenomen dat dit inhoudt dat er tenminste twee termijn bedragen niet zijn voldaan. Vroegsignalering gaat er juist om er zo spoedig mogelijk erbij te zijn, om escalatie te voorkomen. In de toelichting staat ook; met de onderhavige regeling wordt verduidelijkt dat het sturen van een dergelijk “vroegsignaal” mogelijk is na één schriftelijke betalingsherinnering, indien de afnemer hiermee instemt. Een signaal wordt daarnaast verstuurd indien ten minste twee termijnen niet zijn voldaan en de leverancier ten minste twee schriftelijke herinneringen heeft verstuurd. In de huidige regeling stond één betalingsherinnering. In de voorgenomen wijziging staan nu twee betalingsherinneringen. Hierdoor wordt er pas later een signaal later afgegeven en dit is ook niet in overeenstemming met het Landelijke convenant. Om die reden zouden wij graag opgenomen willen zien dat ook in de situatie dat een inwoner niet heeft ingestemd, gereageerd al na één betalingsherinnering het vroegsignaal kan worden doorgegeven aan de gemeente.

Sub c. In de praktijk zien we dat inwoners zich onder druk gezet kunnen voelen en dat daardoor te hoge en niet haalbare betalingsregelingen worden afgesloten. Om die reden vinden wij het ook logisch om ook bij betalingsregelingen, het aanbod voor schuldhulpverlening te doen.

Sub d. Wij zouden graag in de toelichting nog aangevuld willen zien dat een afsluitsignaal altijd een update is van een eerder gezonden signaal. Er kan immers niet alleen een afsluitsignaal worden verstuurd naar de gemeente. Dat zou altijd een update van een vroegsignaal behoren te zijn. Het zou helpen bij het interpreteren voorkomen dat gemeenten op alle wijzigingen binnen 4 weken moeten reageren.

Lid 2. a. Verder zouden wij graag willen zien dat de “informatie over de ontwikkeling van de hoogte van diens schuld” nader wordt omschreven. We verwachten dat het niet voor alle betrokken partijen duidelijk is wat hier mee bedoeld wordt en welke informatie doorgegeven mag worden. In de Wgs is omschreven dat het om een door het college ontvangen signaal gaat over betalingsachterstanden, dat een indicatie vormt voor meer schulden. Informatie over de ontwikkeling van de hoogte van diens schuld is echter veel breder en zou ook betalingen kunnen omvatten. Dit zou derhalve gewijzigd kunnen worden naar; “informatie over de ontwikkeling van de hoogte van diens betalingsachterstand, indien deze hoger is geworden.”

Verder is het van belang dat bij de melding aan de gemeente wordt doorgegeven of er sprake is van een situatie van sub a (de inwoner heeft ingestemd) of sub b (inwoner heeft niet gereageerd). De gemeente kan en dient hier dan anders op acteren. Bij instemming, heeft de inwoner al ingestemd met het hulpaanbod. Dat is anders onder sub b. Voor de gemeente is het van belang om deze informatie door te krijgen.

Artikel 5 (artikel 6 lid 1 Warmteregeling): niet binnen een redelijke termijn een verklaring van een arts die geen behandeld arts is.

Wij constateren dat onvoldoende duidelijk is welke arts een verklaring kan afgeven. Als het gaat om een arts die geen behandelend arts is, dan kan erover gediscussieerd worden of de huisarts hier dan onder valt. Tevens is de vraag of huisartsen hiervan op de hoogte zijn. Daarbij is de algemene tendens dat huisartsen steeds minder geneigd zijn om dergelijke verklaringen op verzoek af te geven. Het heeft de voorkeur om in het artikel nader te specificeren om welke arts het gaat, zodat dit voor iedereen duidelijk is. Daarnaast is nu in het artikel opgenomen “indien niet binnen een redelijke termijn”. Het is onduidelijk wat een redelijke termijn is en dient daarom nader en explicieter te worden omschreven.

Tot slot

Wij steunen de structurele wijziging van de Regeling afsluitbeleid en de Warmteregeling. De inhoud van de concept Regeling sluit grotendeels aan bij de standpunten die eerder door ons zijn ingenomen. Met name het uitwisselen van meerdere signalen tussen de energieleveranciers en de gemeenten ten behoeve van schuldhulpverlening is een lang geuite wens, die nu in de Afsluitregeling verankerd wordt. Daarnaast is er nu ook helderheid over de regels die na 1 april 2023 gelden. Hopelijk leidt dit tot het vinden van meer oplossingen voor betalingsproblemen en minder afsluitingen. VNG en Divosa steunen de voorgenomen structurele wijziging en zien dat veel van onze eerder aangedragen standpunten hier in meegenomen zijn. Wij spreken de hoop uit dat ook de voorstellen in deze brief er nader in verwerkt zullen worden.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur

Divosa

Erik Dannenberg
Voorzitter